

2

7

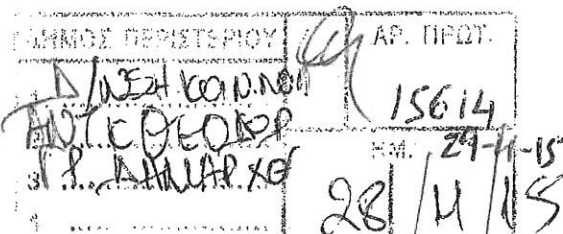
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Αθήνα, 23/04/2015
Αρ. Πρωτ.: 25527/13817/2015 +
45964/33336 + 45961/33333 +
45956/33330/ 2014

ΠΡΟΣ

Ταχ. Δ/ση : Κατεχάκη 56
Ταχ. Κώδικας : 115 25
Πληροφορίες : Πατρικουνάκου Στ.
Τηλέφωνο : 213 2035720
Φαξ : 213 2035645

✓ 1. ΔΗΜΟΣ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ
Δ/ση Κοινωνικής Πολιτικής, Παιδείας,
Πολιτισμού & Νέας Γενιάς
Τμήμα Κοινωνικών Παροχών
Παρασκευοπούλου & Δημοσθένους 11,
121 32 Περιστέρι

2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
Γενική Δ/ση Δημόσιας Υγείας &
Κοινωνικής Μέριμνας
Τμήμα Κοινωνικής Αρωγής
Λ. Αλεξάνδρας 196, Τ.Κ. 115 21, Αθήνα

Θέμα: «Αρμοδιότητα επί θεμάτων διαχείρισης δημόσιας περιουσίας εναπομένουσας μετά την εφαρμογή στεγαστικών προγραμμάτων για την αποκατάσταση αστών προσφύγων και δη επί διοικητικών αποβολών από προσφυγικά ακίνητα»

Σχετ.: 1) Τα υπ' αριθμ. πρωτ. οικ. 30404/29-7-2014, οικ. 30406/29-7-2014, οικ. 30408/29-7-2014 & οικ. 11878/27-03-2015 έγγραφα του Δήμου Περιστερίου με τα συνημμένα έγγραφα

2) Το υπ' αριθμ. πρωτ. Δ28/Γ.Π./6560/Δ28 455/26-06-2014 έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας

Σε συνέχεια των ανωτέρω σχετικών εγγράφων του Δήμου Περιστερίου, με τα οποία μας διαβιβάστηκαν φάκελοι που αφορούν ενοίκους προσφυγικών διαμερισμάτων, και συγκεκριμένα των α) κ. Γιαμουγιάννη Βούλας ενοίκου του διαμερίσματος 2/3 Π - Γ6 επί της οδού Αισώπου 3, β) κ. Καρατζά Αθανασίου ενοίκου του διαμερίσματος 2/2 Π-Γ12 επί της οδού Ελλησπόντου 3, γ) κ. Κυριακού Σπυρίδωνα ενοίκου του διαμερίσματος 2/1Π-ΣΤ2 επί της οδού Ανδριανουπόλεως 5, και δ) κ. Μιχοπούλου Παναγιώτας ενοίκου του διαμερίσματος 2/3 Π - Στ5 επί της οδού Αισώπου 3 προκειμένου η υπηρεσία μας να προβεί σε έκδοση πράξεων διοικητικής αποβολής επειδή οι συγκεκριμένοι ένοικοι δεν πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις δωρεάν παραχώρησης διαμερίσματος, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Σύμφωνα με τη σχετική εφαρμοστέα νομοθεσία (Ν.751/48, Ν.Δ. 3841/58, Ν. 3200/55, Β.Δ. 330/60, 692/61, 709/62, 775/64, 460/65, 29/69, 707/70, 197/72, Ν.Δ. 266/74, 4546/66, 1138/72, 266/74, Ν. 4223/62, 543/77, 1736/87, 1807/88, Π.Δ. 93/93, 778/76) την αρμοδιότητα για την έκδοση αποφάσεων και τη διενέργεια πράξεων σε θέματα διαχείρισης δημόσιας περιουσίας για την στεγαστική αποκατάσταση προσφύγων και λοιπών κοινωνικών ομάδων που διέπονται από ειδικές διατάξεις, φέρουν το Υπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας και τα περιφερειακά όργανα αυτού δηλ. ο οικείος κατά περιφέρεια Νομάρχης (που προΐσταται των κοινωνικών υπηρεσιών), ο Διευθυντής του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας (και επομένως Προϊστάμενος της περιφερειακής Υπηρεσίας Κοινωνικής Πρόνοιας) και ο Προϊστάμενος του οικείου Κέντρου Κοινωνικής Πολιτικής, που

αποτελούν **ειδικά επιφορτισμένα με την άσκηση της προνοιακής πολιτικής διοικητικά όργανα**. Το γράμμα και πνεύμα του νόμου είναι σαφές ως προς την άσκηση της συγκεκριμένης πολιτικής από το κεντρικό ή τα περιφερειακά όργανα και τις διοικητικές προνοιακές τους υπηρεσίες.

Επίσης στα εν λόγω νομοθετήματα αναγράφονται συστηματικά και αντιμετωπίζονται διοικητικά **ενιαία νομικές και υλικές ενέργειες**, άλλως πράξεις ρύθμισης και πράξεις διαχείρισης ή προστασίας/υπεράσπισης της περιουσίας του Υπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας. Ειδικότερα, η αναγνώριση δικαιούχων στεγαστικής συνδρομής, ο καθορισμός των όρων και της διαδικασίας παραχώρησης ακινήτων σε δικαιούχους, η έκδοση και ανάκληση παραχωρητηρίων, η ρύθμιση των δόσεων και η βεβαίωση των χρεών παλαιών και νέων προσφύγων, η νομιμοποίηση ανωμάτων αγοραπωλησιών και τα σχετικά με την ανταλλαγή και μεταβίβαση παραχωρηθέντων ακινήτων **διενεργούνται από τα ίδια όργανα κοινωνικής πολιτικής** που επιβάλλουν και πραγματώνουν τη διοικητική αποβολή (ο Υπουργός Κοινωνικής Πρόνοιας ή ο κατά τόπο Νομάρχης ή Δ/ντης των περιφερειακών κοινωνικών υπηρεσιών). Οι προαναφερθείσες πράξεις ρυθμίσεις ανατίθενται ρητά σύμφωνα με την ισχύουσα πρόσφατη νομοθεσία στο Δήμο και την Περιφέρεια (ά. 75 στοιχ. Ε' αριθμ. 19 ΚΔΚ, ά. 186 στοιχ. Ζ αριθμ. 7 του Ν.3852/2010), οι οποίοι υπέχουν την εξουσία διαθέσεως των ακινήτων. Η έννοια δε της εξουσίας αυτής συνίσταται κατά το δίκαιό μας τόσο στην έκδοση θετικών διοικητικών πράξεων κατόπιν υπαγωγής στις προϋποθέσεις του νόμου, όσο και αρνητικών με την έκδοση δυσμενούς διοικητικής πράξης και με την απαγόρευση επεμβάσεων ή εγκαταστάσεων τρίτων μη δικαιούχων (διοικητική αποβολή).

Αναφορικά δε με την άσκηση αρμοδιοτήτων σε θέματα δημόσιας περιουσίας, που εξαιρέθηκαν και μεταβιβάστηκαν, με την ίδρυση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (Ν.2218/1994), στον οικείο Περιφερειακό Διευθυντή (Ν. 2218/1994 άρ. 3 παρ. 1, Ν.2240/1994 αρ. 4 παρ. 2 και 6α, Ν.2307/1995, αρ. 12 παρ. 2) και κατόπιν στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας επισημαίνονται τα εξής:

α) Η εξαίρεση των αρμοδιοτήτων σε θέματα δημόσιας περιουσίας (Ν. 2218/1994 άρ. 3 παρ. 1) δεν είναι γενική αλλά εξειδικεύεται στα πεδία αρμοδιότητας των υπουργείων Εθνικής Άμυνας, Εξωτερικών, Οικονομικών και Δικαιοσύνης. Οι αρμοδιότητες και η περιουσία του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών δεν αναφέρονται.

β) Εκτός των ανωτέρω διατάξεων, ουδεμία ειδική διάταξη νόμου αποδίδει αποφασιστικές αρμοδιότητες προνοιακού χαρακτήρα στον Περιφερειακό Διευθυντή ή τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας. Με το δε συστατικό των κρατικών Περιφερειών νόμο 2503/1997 **μόνο συντονιστικό και γνωμοδοτικό ρόλο** αναλαμβάνει το Τμήμα Πρόνοιας της Δ/σης Υγείας και Πρόνοιας του οργανισμού αυτών.

γ) Η εξειδίκευση των αρμοδιοτήτων του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας σε επίπεδο Περιφερειακής Διοίκησης, με την υπ'αριθμ. ΔΟΑ/Φ 6/3/5276/28-02-1997 εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης δεν εισάγει δίκαιο και δεν μπορεί να παράγει αντίθετο δίκαιο από αυτό που με σαφήνεια ορίζεται από τη σχετική νομοθεσία (δηλ. την εφαρμογή προγραμμάτων προνοιακής πολιτικής από τον Υπουργό ή τα περιφερειακά όργανα), ούτε φυσικά να μεταβιβάζει αρμοδιότητες κατά παράβαση των διατάξεων περί μεταβίβασης αρμοδιοτήτων (μόνο δια κανονιστικής πράξης κατόπιν σχετικής ειδικής νομοθετικής εξουσιοδότησης πλήρως εξειδικευμένης η οποία νομίμως δημοσιεύεται (ά. 9 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ΣτΕ Ολ 2309/1992, 1607/1997).

Τα ανωτέρω επιβεβαιώνονται στον καλλικρατικό Ν. 3852/2010 με την ίδρυση των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων. Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 280 του Ν.3852/2010 « Οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις ασκούν τις αρμοδιότητες των κρατικών Περιφερειών...όπως αυτές καθορίζονταν στον ιδρυτικό τους νόμο 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α'), καθώς και στους μεταγενέστερους ειδικούς νόμους και στις σχετικές κανονιστικές διατάξεις, όπως ισχύουν, με εξαίρεση τις αρμοδιότητες που περιέρχονται με το άρθρο 186 του παρόντος νόμου, στις περιφέρειες». **Εξαιρούνται** επομένως,

ρητά και συγκεκριμένα, **αρμοδιότητες προνοιακού χαρακτήρα** που αποδίδονται στις **αιρετές περιφέρειες** (ά. 186 κεφ. Ζ παρ. 7 Ν.3852/10, ά.18 της υπ'αριθμ 44403/4-11-2011 ΥΑ) και **εκτέλεσης προγραμμάτων κοινωνικής κατοικίας/στεγαστικής αποκατάστασης** που αποδίδονται στους **Δήμους** (βλ. ά. 83, 94 στοιχ. Β αριθ. 19 και 96 Ν.3852/2010 και 75 Ι στοιχ. ε'αριθ.18 και 19 του ΚΔΚ). Ρητά δε στις διατάξεις των παρ. 1 και 4 του ά. 178 του ΚΔΚ προβλέπεται η **έκδοση πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής από τις δημοτικές αρχές** ως φέρουσες αρμοδιότητα προστασίας της δημόσιας περιουσίας του δήμου, στην οποία εντάσσεται κάθε περιουσιακό στοιχείο που του έχει διατεθεί προς εκπλήρωση των σκοπών που υπηρετεί, όπως εν προκειμένω της προνοιακής/στεγαστικής αποκατάστασης ειδικών κοινωνικών ομάδων.

Με την δε παρ. 4 του ά. 283 του Ν.3852/10 οι αποκεντρωμένες διοικήσεις υπεισέρχονται σε δικαιώματα και υποχρεώσεις των κρατικών περιφερειών που προκύπτουν από ενοχικές ή εμπράγματος συναλλαγές ή δίκες, όχι αρμοδιότητες. Το τεκμήριο δε της αρμοδιότητας, όταν δεν αποδίδεται ρήτα εκ του νόμου, εξακολουθούν να φέρουν οι αιρετές πλέον περιφέρειες, ενώ σύμφωνα με την παρ. 3 του ιδίου άρθρου εξαιρούνται αποκλειστικά θέματα δασών, χωροταξίας και περιβάλλοντος (ουδέν αναφέρεται περί ακινήτων ιδιοκτησίας Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και επέκταση εξαιρέσεων δεν είναι δυνατή).

Με τη δε υπ' αριθμ. 1063649/790/Α0006/3.8.2004 **Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας** και Οικονομικών κωδικοποιούνται αρμοδιότητες του Υπουργείου Οικονομικών και όχι του πρώην Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, το οποίο εκ του νόμου φέρει την κατά κλάδο αρμοδιότητα άσκησης προνοιακής πολιτικής διαχρονικά (ΠΔ138/1992 ά. 23 αριθ. 5 και 18, Π.Δ. 95/2000 ά. 33, Π.Δ. 106/2014 ά. 10). Η **ενδεικτική δε απαρίθμηση** αφορά αρμοδιότητες του Υπουργείου Οικονομικών και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να επεκταθεί σε αρμοδιότητες άλλων υπουργείων, οι οποίες μόνο με νόμο ή κατ' εξουσιοδότηση εκδοθείσα κανονιστική πράξη και ειδικές διατάξεις μπορούν να μεταβιβασθούν (π.χ. Ν. 4061/22.3.2012).

Η δε υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΥ8γ/Γ.Π. 35311/05-08-2013 **εγκύκλιος του Υπουργείου Υγείας** με θέμα «Αρμοδιότητα διαχείρισης δημόσιας περιουσίας, εναπομένουσας μετά την εφαρμογή στεγαστικών – προνοιακών προγραμμάτων» καθώς και το υπ'αριθμ. Δ28/Γ.Π./6560/Δ28 455/26-06-2014 έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας περί απονομής αρμοδιοτήτων διοικητικής αποβολής ενοίκων στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση δεν αποτελούν κανονιστικές πράξεις και **στερούνται δεσμευτικής ισχύος**, καθώς και ειδικής στο νόμο παραπομπής και τεκμηρίωσης. Επομένως δεν δεσμεύουν τις ενέργειες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία σύμφωνα με την **αρχή της νομιμότητας** δεν μπορεί να προβαίνει σε νομικές πράξεις ή υλικές ενέργειες, παρά μόνο βάσει αρμοδιότητας που της παρέχεται από τους κανόνες δικαίου που θεσπίζονται από το νομοθετικό όργανο και όχι αναφορές εγκυκλίων.

Εκ των ανωτέρω προκύπτει, ότι η αποφασιστική αρμοδιότητα διαχείρισης και αξιοποίησης δημόσιας περιουσίας για την στεγαστική αποκατάσταση ειδικών κοινωνικών ομάδων, που συνιστά άσκηση προνοιακής πολιτικής, έχει εκ του νόμου απονεμηθεί σε υπηρεσία προνοιακού, κεντρικού ή τοπικού διοικητικού χαρακτήρα. Σε θέματα δε που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή προγραμμάτων στεγαστικής αποκατάστασης, **ουδεμία ρητή διάταξη νόμου ή κατ' εξουσιοδότηση εκδοθείσα κανονιστική πράξη της Διοίκησης** αποδίδει σχετικές αρμοδιότητες στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής, σε αντίθεση με τις περιφέρειες και τους δήμους, που ασκούν τη σχετική αρμοδιότητα και οργανώνονται σε υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας.

Στα πλαίσια δε ενιαίας και αποτελεσματικής διαχείρισης των εν λόγω θεμάτων και όπως προκύπτει από το ίδιο το γράμμα και πνεύμα της ειδικής περί στεγαστικής αποκατάστασης νομοθεσίας ως άνω, οι πράξεις ρύθμισης (παραχωρητήρια, έκδοση τίτλων κυριότητας, αναγνώριση ή μη δικαιούχων κτλ) και οι πράξεις προστασίας και υπεράσπισης (παραπομπή για δίωξη από τον οικείο εισαγγελέα, καθορισμός προθεσμίας ελευθέρωσης χώρων, διοικητική αποβολή από ακίνητα)

της περιουσίας του Υπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας, αποτελούν διοικητική ενότητα και συνέχεια. Συναφώς εκτελούνται ειδικά από την **δημόσια αρχή**, που εξοπλίζεται με την **καθ' ύλη και κατά τόπο αρμοδιότητα**, τη **γνώση και ευθύνη** εξειδίκευσης και εφαρμογής των προνοιακών προγραμμάτων, τα **αρχεία και τους φακέλους** με τα στοιχεία των ακινήτων και επομένως τη δυνατότητα διεξαγωγής της όποιας αναγκαίας κοινωνικής έρευνας περί των συνθηκών διαβίωσης εκάστου αιτούντος, αλλά και **τα μέσα** εκπλήρωσης του σκοπού που υπηρετούν και **εκτέλεσης** των όποιων υλικών ενεργειών, όπως της διοικητικής αποβολής ενοίκων που συνιστά πράξη παρακολουθηματική και χρήζει αιτιολογίας ως προς τη συνδρομή των νόμιμων προϋποθέσεων για την έκδοση του σχετικού πρωτοκόλλου.

Για τους ανωτέρω λόγους διαβιβάζουμε τους υπό το σχετ. 1 φακέλους στο Δήμο Περιστερίου για τις κατά νόμο αρμόδιες ενέργειές του.

Κατόπιν δε της μεταβίβασης αρμοδιοτήτων προνοιακού χαρακτήρα από το Υπουργείο Υγείας στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης με μεταφορά και σχετικών περιουσιακών στοιχείων (Ν.4052/2012 ά. 9, Ν. 4075/2012 ά. 63, ΠΔ 113/2014 ά. 12 και 36), κοινοποιείται το παρόν έγγραφο με τις απόψεις της υπηρεσίας μας στο αρμόδιο πλέον Υπουργείο για τυχόν δικές του ενέργειες.

ΛΗΞΕΙΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΠΡΟΪΣΤΑΙΝΤΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Η ΑΣΚΟΥΣΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΑΡΔΑΜΙΤΣΗ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΧΩΠΕΠΟ

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΓΑΒΑΡΑ

ΚΟΙΝ.

1. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Δ/ση Προμηθειών, Μέριμνας & Τεχνικών Έργων
Τμήμα Εποπτείας και Ελέγχου Τεχνικών Έργων & Μελετών
Σταδίου 29, Τ.Κ. 101 10, Αθήνα

2. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών
Τμήμα Αξιοποίησης Περιουσίας, Κτηματολογίου και Τοπογραφίσεων
Μακεδονίας 6-8, Τ.Κ. 104 33, Αθήνα

3. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

Γενική Δ/ση Αποκέντρωσης και Τοπικής Αυτ/σης
Δ/ση Οργάνωσης και Λειτουργίας Αποκεντρωμένων Διοικήσεων
Τμήμα Οργάνωσης Αποκεντρωμένων Διοικήσεων (τέως Τμήμα Αποκέντρωσης)
Σταδίου 27, 101 83 Αθήνα

4. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας &
Εθνικών Κληροδοτημάτων
Δ/ση Δημόσιας Περιουσίας Τμήμα Α' Δημοσίων Κτημάτων
Κολωνού 2, 104 37, Αθήνα